

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt IX. De luce sive supernaturali contemplatione viæ purgativæ magis
propria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

tionem adhuc vehemens est in eis, unde hilaritate accepta, quasi adhibitus lignis facile accenditur. Horum affectus cum in DEUM diriguntur, contritus interdum ut ex occasione locorum; flatus levior factus in carnalem nueritur, ut cum spiritu coepit, carne consumment. Vnde aliqui in tali flatu carnis motum, vel etiam maiorem si agitatem patiuntur. Ipsi dulcius affectus vertitur in peccatum. Vnde cum carnis motum sentiunt, flatum se retrahere ab hac dulcedine, & ad aliquid bonum convertere deberent. Talibus magis expedunt amara, quam dulcia; dura, quam molia; amaritudo scilicet & dolor penitentia, & labor pugna contra oblectamenta carnis vel propria voluntatis. Noxia enim delectatio suo contrario melius curatur; & suavia, sicut sensualitatem delectant, ita & vices eius faciunt. Per dura itaque & labores salsa delectatio extinguitur, & requies mentis acquiritur, ut juxta fluentia hec sedetur, & superna diquatenus contemplentur. Hæc ille.

CAPUT VIII.

Viam purgativam supernaturem aliquando & desolationibus & afflictionibus inchoari.

QUAMVIS familiare sit DEO, peccatorem potius dolcedine & suavitate (secundum illud Psal. 20). Prevenisti eum in benedictionibus dulcedinis quām afflictione, cordisve amaritudine ad se à viis ablactatum vocare, ac veluti trahere; aliquid tamen toler afflictionibus & desolationibus, idque non raro, eum ad se veluti compellere. Sepiam (inquit Olex 2.) vias tuas spinis. Quæ verba exponens D. Gregorius lib. 34. Moral. cap. 1. sic ait: Ecce ego sepiam viam tuam spinis, & sepiam eam maceria, & semitas suas non inveniet, & sequetur amatores suos, & non apprehender eos, & querens eos, & non inventens, dicet: Vadam, & revertar ad virum meum priorem, qui a mihi bene erat tunc magis quam nunc. Spinis enim electorum via sepuntur, dum dolorem punctionis inveniunt in hoc quod tempor alter concupiscunt. Quasi interposita maceria virorum obviat, quorū nimis desideria perfectionis difficultas impugnat. Horum profectio anima amatores suos querunt & non inveniunt, dum secundo malignos spinos, nequam eas quas appetunt hujus scalæ voluptates apprehendunt. Bene autem subditur, quid ex ipsa difficultate mox dicit: Vadam, & revertar ad virum meum priorem, qui a mihi melius erat tunc, quam nunc: prior quippe vir Dominus est, qui castam sibi animam sancti Spiritus interposito amore conjunxit: quem tunc mens uniuscunque desiderat, cùm multiplices amaritudines velut quasdam spinas invenit in his delectationibus, quas tempor alter concupiscit: nam dum adversitatibus mundi quem diligit anima modi deri caperit, tunc plenus intelligit quantum illi cum priore viro melius fuit. Eos ergo, quos voluntas prava pervertit, plerisque adversari corrigit. Vnde & nimis timendum est ne sequantur prospera, cum desiderant inusta: quia difficiliter malum corrigitur, quod profectionis etiam prosperitate fulcitur. Hæc ille. Adhibet enim DEUS interdum flagella, ut sapientes testantur, ut quos non traxerunt beneficia, calamitatis & labores veluti canes venatici ad eum ire compellant.

Duplex. ad amo-

Hanc duplice vocacionem optimè declarat Docto insignis mystica Theologia Thaumaturus in Festo Matyrum, dicens: Ad hunc vero DEI

amorem dupli via pervenitur. Prior est, delectatio affluentis gratia DEI. Hic jacundam est homini in bonum defudare exercitum. Facit autem hoc ideo DEI, via ut voluptates carnis in eo tanto citius restringantur. Itaque vendit hic seipsum homo ex amore, dum frenno ac virili animo cuncta tempora sua oblectamenta fastidit, adeo ea pre amoris magnitudine parvipendens despiciensque, ut in suis admiratione rapaces quos ipsum videre contingit. Quomodo & de Sanctis quibusdam legitur, quid tam celeriter ad omnibus huius mundi gaudis, solatis, delectationibus se abfrixerint, tantumque cum strenuitate averterent, ut videre marum fuerit. Facit hoc nimis Spiritus sanctus potentissimo amore suo, qui inflam mortis formam. Altera via, resignationis & crucis, seu afflictionis est. Hic ut presati sumus, omni homo spirituali solidatus privatur.

Vnde optimè Richardus ab Incipientibus DEUM (Cap. 1. in Cant.) ab oribus inquietuendam docet. In lectulo, inquit, id est, in quiete mentis querendus est DEVIS, & per noctem, id est, per adversationem & laborum, & in pugna virtutum & vitiorum, laborare siquidem animam oportet in multis adversis, multisque obstaculis retardari, & graviori delectationi fatigari, antequam mores perfide corrigit, & cordis munditatem obtinet, & DEUM videre mereatur. Vnde merito per noctem DEUM querere dicitur, per adversa videlicet & labores, & non in lectulo, sed in lectulo: quia quies a cibis habita exiguae est & angusta, impugnantibus nimis animam virtutis & pristina constitutio, & praeteritem peccatorum memoria & delectatione. Ob quoniam causam dictam etiam suum lectulum, & non nostrum, quia non communem hanc habere potest cum fratribus, nec perfecte illud frui in tam exigua quiete quia in pace factu officia ejus, & non in vitoribus pugna & perturbans. Hoc modo ab incipientibus & nondum perfecti querunt DEVIS in lectulo per noctem. Hæc enī Richardus.

Plud amem oportet animadvertere, DEUM hominem laboribus & afflictionibus trahentem, in initio conversionis singulari protectione eum ab hostibus tueri: scilicet enim omnino impossibile, hominem rerum spirituum ignarum, à viis & passionibus non pugnare, nisi speciali DEI gratia protectus, per difficultiam afflictionum, tentationum, desolationumque viam securum incedere.

CAPUT IX.

De luce & supernaturali contemplatione via purgativa & magis propriis.

CONSTANS est gravissimorum Patrum sententia, DEUM incipientibus & imperfectis aliquando supernaturalia dona liberaliter communicare: nam & oblationibus sensibilibus, aliisque sensuum experientiis quamplurimis, ut supra constituimus, imo & visionibus & revelationibus non raro, ut inferius etiam dicimus, ad DEI opt. max. amicitiam invitantur. Sed specie tim DEUM etiam imperfectis contemplationis gradiam concedere, docuerunt sancti Patres. Gregorius in Homil. 17. super Ezechiel. de hac loquuntur: Non andam vero, quod intra portam undique per circuitum fenestra obliqua esse menoveruntur, non enim contemplationis gratia summis datur, & minimis non datur; sed sive hanc summi, sive minus, sive remota, aliquando eam coniungat percipiunt.

piunt. Si ergo nullum est fideliū officium, à quo posse
gratia contemplationis excludi; quisquis cor intrus
habet, illustrari etiam lumine contemplationis potest:
quia intra portam unidique per circuitum fenestra oblique
construta sunt, ut nemo ex hac gratia, quasi de
singularitate, gloriatur. Haec tamen Gregorius.

Idem docent passim D. Bernardus, Cassianus,
Richardus, & alii Patres, ut latius lib. 1. de Con-
templat. divina, cap. 9. pertractavimus. Quales au-
tem sint Contemplationis gradus, ad quos incipi-
entes divina preventi gratia assumi solent, o-
portet ut breviter explicemus.

Est enim triplex DEI cogitio, ut D. Bon-
ventura de Mystic. Theolog. cap. 3. par. 4. philolo-
phatur. Una, qua per speculum creaturarum sen-
sibilium ad cognitionem invisibilium ascendi-
tus. Alia, qua intelligentia exercitio per immis-
sionem spirituum radiorum docet primam
causam perfecte cognoscere, de qua D. Augustinus
in lib. de Magist. & ver. relig. lēpē facit men-
tionem. Alia vero est istis multo excellētior, per
amorem ardētissimum unitivum, qua actualiter
sine omni medio animum disponente, ardētissi-
mē facit in dilectionis suis extensionibus sūlsum a-
ctivis confusurē, qua Mystica Theologia dici-
tur; qua confusio per ignorantiam dicitur,
quia remoto omnis imaginationis & rationis a-
etu, per unionem ardētissimum amoris id sentit
in praesenti, quod intelligentia capere non sufficit.

Juxta hanc triplicem contemplationis gradum,
tres Hierarchias in mente humana, ad initia An-
gelicarum lib. 2. de Contemplatione divina, & libro
1. Cap. 3. convenienter distinximus. Prima autem
Hierarchia ad Incipientes, secunda ad Proficien-
tes, tercia ad Perfectos reducitur. Distinximus e-
nī superius lib. 1. tres supernaturales vias, in prima,
quam viam Purgatiā supernaturalem voca-
vimus, incipientes. In secunda, qua Illuminativa,
supernaturalis dicitur proficiētes. In tercia, qua
Unita supernaturalis appellatur, perfecti, qua
veterani milites, recentientur. Prima, qua inferior
est, utpote que in imaginatione sensibus externis
adjuva collocatur, viam supernaturalem purgati-
vam ingredientibus familiaris est solet. Secunda
vero, qua illustrior est atque splendidior, utpote
in intellectu seu ratione residens, ad viam illuminati-
vam, que nobilior est, reducitur. Tertia de-
mum via, quam unitivam supernaturalem voca-
mus, cuius est, purgata jam mentis acie a fine
phantasmatum nubibus divina contemplati, &
arcano nexo DEO uniri, ibi; velut in aere Sion,
pace, que superat omnem sensum, & voluntate
purissima perfici, terram contemplativorum
Hierarchiam, veluti propriam sēdēm, libentissi-
mē complectitur.

Illam igitur primam contemplantium Hierar-
chiam, qua ad incipientes pertinere dignoscitur,
in primo anima nostra cœlo (secundum quod in-
terioris orbis cœlos in lib. de Contemplat. distinxi-
ximus) hoc est in imaginatione, non unctionis
admissione, potissimum residere ibi annotavi-
mus. Est enim primus hoc cœlum, sive prima
contemplantium Hierarchia, in quo lucet primus
doni Intellectus radius, quo imaginatio, non sine
comite intellectu, tacta, ex corporalibus ipsis qua
sensu hautūtū corporeo, percipere incipit quā
sint multa, quā magna, quā diversa, quā
pulchra vel jucunda, que in DEO invisibilia sunt,
& in omnibus his creatricis illius summæ artificis
potentiam, munificentiam mirando veneratur, &

venerando mitatur. Creatoris enim opera omnia
qua visibilis sunt, ad hoc creata fuere, & taliter
disposita, ut & præsenis vita usibus defervent,
& futurorum bonorum magnitudinem adum-
brarent.

Unde non immerit contemplatio, qua ad
viam purgativam supernaturalem sive primum
celum spectat, in tria exercitia, i.e. ut conveni-
entius loquar, in tres gradus sive species distribui-
tur. Primus & infimus gradus, ex creaturarum vi-
sibilium contemplatione ad divinas perfectiones
contemplandas gradatim mira que suavitate con-
fendit, sunt enim rerum visibilium formæ, quasi
invisibilium picturae & imagines. Quare ut in hac
prima contemplationis specie mens ad invisibilia
assurgat, corporez similitudinis baculo se susten-
tat, & velut per quamdam return corporatum
scalam ad divina se erigit, ad cujus ascensionem in-
tellectus ab imaginatione, cujus est corporeas
bas imagines representare, manuducitur. Secun-
dus gradus est, cum contemplati ex mira Scrip-
pturarum penetratione, latentes sub cortice sen-
sus mediæ doni Intellectus illustratione pen-
trant, ac incredibili suavitate degulant. Tertius
denique, cum ex Sapientia incarnata Christo JE-
SU Salvatore nostro ad incomprehensibilis Dei-
tatis perfectiones contemplandas, ac thesauros
sapientiae & scientiae DEI exhaustiōndis divinitus
ab ipso DEO elevatur.

Sunt enim hæc tria exercitia, veluti tres libri, in
quibus partim characteribus & manifestis notis,
partim hieroglyphicis ac symbolis mirabilis DEI
perfectiones exanimantur. Primus liber est, mundus
visibilis; secundus, Scriptura sacra; tertius, sapien-
tia incarnata. Tones igitur contemplatio ad viam
purgativam pertinebit, quies rerum omnium
visibilium, que ad tria prædicta capita spectant,
rationem, sensumve latenter rimamus; invento
autem eo, admiratione suspendimur: cum verbi
gratia, apicentes hujus mundi machinam, Scrip-
turae profunditatem, Veritatis incarnatae ini-
micitatem, ad contemplandum quā mirabiliter
omnia facta sunt, quā convenienter ordi-
nata, quāque sapienter disposita, mente assurgi-
mus. De his tribus gradibus lausissime lib. 3. de
Contemplat. egimus, breviter nunc aliqua perit in-
genus.

Hoc igitur primum Contemplationis genus. Primus
consistit in speculatione & admiratione rerum contem-
poralium hujus mundi, eorum inquam om-
plationis, que per quinque corporis sensus ingre-
diuntur ad animam. Et est quidem hoc omnium gradus
infimus, & ad incipientes spectans: ab hoc enim exponi-
solet Spiritus sanctus, medio Sapientiae doni in-
fluxa, secundum ejus infetiōrem gradum inchoa-
re, paulatim audiores possint ad altiora, quasi
quibusdam perfectionum gradibus, ascendere.
Ad hoc unique contemplationis genus quāvis
cognitio & admiratio Creatoris, que ex rerum
corporalium consideratione consurgit, sine du-
bio spectat.

Habet hic primus Contemplationis gradus
materiam copiosissimam & satis prolixam; hic si-
bi inveniet quisque, ubi contemplationis sua vela
expandat. Exercuerunt se etiam multi Philosophi
in hoc genere contemplationis: ceperunt enim
latentes rerum causas investigare & invenire; sed
defecerunt seruitantes seruitimo: non enim erat e-
jusdem facultatis, Physicas rerum rationes inve-
nire, & diuinorum iudiciorum profunditatem

scrutari. Quare evanuerunt in cogitationibus suis, et quod non possit inventare homo opus quod operatus est DEUS ab initio usque ad finem. Relat autem DEUS per Spiritum sanctum, quem abscondit sunt sapientibus, parvulus quibus vult, quando vult, & quantum de his scire oportet.

Sed ut facilius in hoc mirabili creaturatum libro uberiori contemplationis materiam advenire possumus, septem creaturarum conditiones ex D. Bonaventura lib. 3. cap. 6. de Contemplatione considerandas esse diximus; aemps cunctarum rerum originem, magnitudinem, multitudinem, pulchritudinem, pleni odorem, operationem, & ordinem; a quibus sumitur septiforme divinae bonitatis & sapientiae testimonium. Plura de aliis circumstantiis investigandis in creaturis, ex quibus ad Creatoris perfectiones, veluti per gradus, ad Salomonis thronum condescendere possumus, predicto loco anno avimus.

Altus gradus hujus contemplationis gradus declaratur. Secundus gradus sive exercitium viae purgativae & supernaturalis est, sub Scripturæ sacrae velamine profundos & mysticos sensus contemplari, sollet enim Spiritus sanctus, medio in electus domino, contemplantium mentibus se insinuare, & lucis sue radios tam copiosè illi infundere, ut sub facie Scripturae velamine veritatis absconditas penetrare, & sub littera & cortice sublimes celestasque theorias soleant percipere: plerumque enim anima pura Scripturam contemplationi incombentes, tot ac tam multiplices profundosque sensus venantur, quo sunt fe. e. verba in novo & veteri Testamento, omnesque illos ad divini amoris fomentum referuntur.

De his duobus viae purgativae contemplationis gradibus praecipue S. Laurentius Justinianus de Castro connubio, cap. 19. sequentibus verbis distinxerit: Variis quidem sunt contemplationum gradus, juxta qualitates gratiarum & meritorum mensuram. Quandoque etenim mens trahitur ad DEI notitiam, dum creaturarum consideratione, circumquaque perlustrat, & in canticis tremendum DEI potentiam, admirabilem sapientiam, amplectendamque conspicit clementiam. Tot laudantium audit voces, quod creaturarum intuitus species; quamdam quoque spiritualis sentit in corde harmoniam, qua interiora omnia compleat jubilatione. Non enim a Conditoris se valet continere laude, cum universa in divinis praeconis occupata intelligentia opera. Si coelestia auctoritate corpora, hoc agnoscat, elementales considerat species, hoc gustat. Omnia vocibus suis jucundissimum agunt concentrum; unde fragrantissima respersu suavitate anima tacite vociferare compellitur & dicere: Domine, quis similis tui? In universis quippe creaturis DEV' inquietur, & per singulas delectabiliter pascitur. Hunc habere se sensu expressit Propheta Psal. 98. cum ait: Dele de me Domine infatura tua, & in operibus manuum tuarum exultabo. Liber quidem pulcherissimus intus & foru depicitus est creaturarum universitas, in quo DEI perspicua habetur notitia. Propterera in Sapientia volumen cap. 3 continetur sic: A magnitudine enim speciei creature, cognoscibiliter poterit horum creator videri.

Est & alius contemplationis gradus superioris major, cum mens in sanctarum dilatatur meditatio Scripturarum. Est namque Sacra pagina Sapientie Verbi seculum, & Divinitatis armarium. Nullus in ea pure prudenter, humiliterque accedens, recedit vacuus. Omnum quidem morum scientiam continet. Quis non DEI miretur sapientiam, cum tot mysteriorum sacramenta, tot veritates sub littera cortice esse

videt contenta: In ipsa predicatur omnipotencia divina, cum de mundi creatione modum influat, multaque narrat DEI magnalia; nunc per Angelorum ministeria, nunc per hominum instrumenta. Sancta pagina potissimum bonum atem Conditoris commendans. Neferam voluit per has DEVS erudire ignorantiam, informare fidem, spem solidare, ablattare à visibilibus, & invisibilibus pastore.

Tertius denique gradus incipientum possit, maturatur circa contemplationem Sapientiae incarnationis. Cum enim Christus Dominus futurus Scripturæ finis, post ascensionem mentis in Deum per contemplationem Scripturarum, rego ordine sequitur, ut sub velamine Veritatis incarnationis ad altissimas Divinitatis theorias descendam. Velamina autem Veritatis incarna sunt omnes infirmitates & defectus, quos pro nobis Verbum in natura humana assumptum, ut passibilis, fatus sitis, &c. quae omnia Intellexus donum facit penetrare usque ad investigationem nudam & purissime veritatis. Docet hoc ipsum Veritas incarna, dum inquit Joan. 15. Cum veneris ille Spiritus veritatis, docet vos omnia veritatem, quia docebet nos Christum, in quo sum: omnes thesauri sapientiae & scientie DEI abscondit. Haec est via plana, lecera & beatissima pervenienti ad altissimam Divinitatis contemplationem.

In Christo igitur Salvatore nostro omnes divinitatis perfections mirè resplendent. In primis, divinitas donum bonitatis aliudo, quia scriptum nobis liberaliss. Christus communicavit, actanta pro nostro amore omnes perculit mala. Resplendet etiam divina potentia, resplendit per crucis infirmitatem, de inimici videlicet diaboli reportavit, ac parvo ligno genitum humanum, postquam alter Noe in arca, in scutellaris portum diu transvexit. Praeterea, quantum ejus justitia refusa divisa geat, constat ex eo, quod ab omnibus, quos tam ardenter amat, plenam & rigorolam satisfactionem, effuso proprio Sanguine unguitus Redemptoris nostri JESU Christi exegit. Et ut alia tecum, in Christo Domino divina & infinita emicat sapientia, qui tanta ac tam ineffabilia media, & inter ea præcipue unionem hypotheticam pro humani generis salute excogitari. Ad demum, nullum est DEI attributum, nullave perfectio, quæ in Christo Domino perfectus ac consumatus, quam in omnibus rebus & creaturis simul conceperis non conspicatur. Quare merito de scripto Joan. 14. dixi: Ego sum vita, veritas, & vita. Dicitur autem Christus via: ut enim via est, per quam a termino uno ad alterum fit transitus, ita per Christi humanitatem ad Divinitatis cognitionem sublevamur.

Hæc autem Christi utilissima conemplatio copiofissimam continet materiam: nam modò Christi mysteria, ut Incarnationis, Nativitatis, &c. modò ejus amarissimam passionem & crucem intrantes, ad altissimam Divinitatis cognitionem sublevamur, ac ingredientes ad illam, ac item ad humanitatem egredientes, tam in ingressu quam in regressu, palcuæ uberrima inveniemus. Sunt innumeræ aliae contemplationum Christi species, quas puræ mentes Intellectus dono illustrata uno intuitu suavissime conspicunt. De hoc tertio genere Contemplationis latius S. Laurentius Justinianus in lib. de Disciplin. Monast. & perfection. cap. 8. scripsit.

Omnia denique quæ ad Christi Domini contemplationem spectant possunt, cum D. Bon-

ventura ad septem capita in lib. 3. de Contemplatione cap. 2. rediximus, quae ibi, & alia quae ad contemplationem via pugativa supernaturalis pertinent, plenius tractavimus.

CAPUT X.

De raptus, visionibus & revelationibus incipientium, de ac causa etiis habenda.

NULLUM esse genus contemplationis quod non possit etiam cum mentis excessu contingere, ex Richardo lib. 4. cap. 22. de Contemplatione docuimus, qui explicet in fine capituli omnia contemplationum genera posse utroque modo fieri, modo per mentis excessum, & modò sine aliquo mentis excessu exerceri, apud declarat. Quare, quamvis familiare sit & proptimum proficiens in via illuminativa lopernaturali, sine ulla animi alienatione in contemplationem surgere, aliquando tamen ex divina revelatione contingit, ut ea omnia, quae in contemplatione sobria mente sunt, mens humana seipsum exceeding, ac in sensuum alienationem transire, mentis excessu conspiciat. Quod atiquando ex nimia cognitione & curatione & veheueni intensione promanat, precipue in inexercitatis & incipientibus, qui velut inexpecti, & rebus divinis non assuefacti, faciliè eam cum novitate suspenduntur, ac dulcedine absoluuntur. Ista vero est infima species raptus, primò ex parte objecti, quia cum ex contemplatione & cognitione rerum sensibilium, qualis est, quae in via purgativa in incipientibus invenitur, oritur, ut ex præcedenti capite claret; inde si ut cauta raptus ex parte objecti sit inferior alii, quae ad viam illuminativam & uniuersam spectant. Secundò, quia quamvis aliquando raptus violentia ex divina revelatione & aspiratione omnino proveniri possit, tamen non tardò in imperceptis non tam ex divina inspiratione, quam ex propria debilitate & intentione procedit.

Tres relationes distinxerat, inquit: Prima revelatio sensibili fit simpliciter viventibus, Aegyptum hujus mundi exire desiderantibus: unde quibusdam Patribus siebant sensibiles revelationes, ut exemplificat Dionysius sicut Peitoribus, & quibusdam aliis.

Et infra dist. 3. loquens de revelatione sine visione sensibili, inquit: De qua notandum est, quod hec revelatio sit plebi simpliciter viventi, de Aegypti temporali iam exire desideranti, ad terram promissam aeternitatem. Et hec revelatio, ut dicit Richardus, scilicet sensibili, sit duplicitis; sit enim quandoque per signa sensibili, ut quandos videtur corporalibus sensibus extra absque significacione mystica, ut Pharaonis, & huiusmodi, qui nullum sensum spiritualem vel mysticum intellexerunt; & sic non sicut revelatio facta illis, quia ultra sensum nibil manifestatum sicut. Est & alia revelatio sensibili, sive visio corporalium, que sit sensibus exterioribus, ut quando res videntur, in quibus latet significatio mystica, qualis facta sunt Patribus veteris Legis, & novae, ut dictum est, ut patet per Dionysium, qui mysteria noverunt, ut Abraham, Iacob, & Iacob. Necesse est hujus revelationis sicut (ut dicit Dionysius in Epistola ad Titum) ut homo, qui

consistat ex duabus naturis, anima scilicet rationali, quae simplex est in essentia, & corpore composite, iuxta utrinque naturae proprietatem illuminetur divinitus cognitionibus, ut & mens eius pura, & simplices, & intimas signorum sensibilium intelligentias segregata ab ipsis signis conficiat, & sensu talis ejusdem per naturae proprietatem cooptetur mentali cognitioni, & sic ad divina extendatur. Hec ille.

Hæ vero visiones & revelationes, similete dulcedines, quæ in via purgativa evenire solent, vel sunt periculosa, vel frequenter falsa. De quibus S. Bonaventura Proces. 3. Religioni merito scribi: Quanto plus quoque secundum has regulas ordinatus est, tanto spiritualior est, ista habere, est spiritualibus consolatibus soveri. Nam alia consolationes, sicut non sunt necessariae saluti, etiam suspecta sunt, & saepe false, falsæ, & deceptoria, ut visiones, relations, prophetie, sensuales consolationes, oblationes, miraculorum operationes, maxime modernis temporibus, licet quandoque reperiuntur vera, sed in paucis. Datur autem spiritualis consolatio novis Religiosis quandoque, ut videant quād largè DEUS remunerat sibi servientes, & quād bonum est servire tam dulci DEO. Item ad confirmationem fidei, ad robur fidei, ad charitatem ascensionem, ad desiderium inflammationem, ad eruditionem, ut videant quomodo pergundum sit sicut in tenebris lumen ostenditur, ut videant quomodo sit eundum, & quid cavendum. Item ad munendum contra tentationes.

Et Proces. 7. cap. 18. de cadien te agens, ita inquit: Non videtur autem pretermittendum, quidam quidam decepti a seductoribus spiritibus, vel propriis falsis opinionibus, patianti sibi apparere in visione vel ipsius Christum, vel eum gloriosum Genitricem, & non solum amplexibus & osculis, sed etiam aliis indecentiis gestibus & actionibus ab eis demulceri, ut sicut spiritus ipsorum interioris ab ipsis consolatus spiritualiter, ita & aero exteriori sibi congruo oblectacionis sensu sensibiliter demulcentur, & carnaliter consolentur, quid non solum esse falsum & seductorium, sed etiam blasphemiam gravis esse comprobatur. Spiritus sancti visitatio, sicut contra omnia vitia reprendenda, & detestanda infunditur, ita & singulare iter contra carnales illecebras opponitur. Et ubi spiritus mundities suo labore resistenderit, continuo omnes prava voluntatis motus evanescere, & velut tenebras subveniente lumine dissipare necesse est.

Hoc ipsum confirmat R. chardus Serm. 33. in Cant. dicens: O quād frequenter imperfecti & ignorati gratia moventur carnali gaudio, vel naturali dilectione, & moveri se putant spirituali consolatione! quād saepe ab inimico, vel a proprio corde aliquid sentit homo, & spiritu sancto hoc esse credit! Et quid mirum, si in devotione se miscet a inimico, & falsis quatuor, qui in ipsis etiam Prophetia loquebatur? qui etiam a suo spiritu aliquando dixerunt quod a sancto spiritu sancto sedicere crediderint? Non ergo debet homo sequi sui cordis cogitationem vel experimentum, cum in hisusmodi quasdam Prophetas non veritatem duisse. Nec solum haec pericula caveri oportet in statu peccati, sed etiam in ipsa gratia prudenter quid gerendum fuerit, est attendendum. Cum sapientia bibetur vinum, ait Salomon, vino gratiam sanctificans. Et item legimus, quid spiritus sanctus austert se a cogitationibus, que sunt sine intellectu.

Et in hoc loquens proposito S. Laurentius Justinianus, ita in libro de Disciplina Monastica, cap. 8. scribi: Sed antequam sapientia inbuatur anima, priusquam DEI Verbo amoris vinculo confaderetur, sepe labitur, errorem pro veritate suscipiens. Plerumque